

[Landbrugsministeren.]

forhold eller friste landbruget til at gøre noget sådant, hvis det ikke fra landbrugets egen side ønskes.

Det ærede medlem hr. Aage Fogh sagde, at når man nu viser så stor modvilje, ville det så ikke være rimeligere, at man gav den samme støtte med billige lån til de enkelte landmænd, til ombygning af deres stalde. Hertil vil jeg gerne sige, at efter min mening er konsekvenserne af et sådant forslag meget, meget vanskelige at overskue. Hvor skal man give? Hvem skal man give til? Der er 200 000 landmænd; kan man overkomme det, og hvor er grænsen? Jeg synes det er meget, meget svært — det har jeg følt i al den tid, jeg har været landbrugsminister — at gøre det retfærdigt, når man yder støtten til den enkelte landmand. Hvis man yder den til et bestemt formål og til bestemte sammenslutninger, er støtten meget lettere at gennemføre ligeligt, end hvis man er inde på at yde den til den enkelte landmand. Det er ikke sådan, at jeg vil afvise at gøre dette, for det har vi været med til på så mange områder, men jeg vil bare sige, at jeg tror, det er meget, meget vanskeligt at gennemføre det forsvarligt på den måde, end når støtten ydes til en sammenslutning.

Det ærede medlem hr. Tesdorpf gik også stærkt imod forslaget, og han sagde yderligere, at han ikke kunne se, der var nogen grund til, at man skulle lægge sig fast på en bestemt størrelse af mejerierne. Men det skal man heller ikke efter forslaget, tværtimod; der står udtrykkeligt i § 2, stk. 1, sidste linie, at størrelsen skal være således, at mejerierne får „den efter de lokale forhold driftsøkonomisk bedste kapacitet“. Der står ikke noget som helst om, hvor store de skal være, så hvis det ærede medlem havde læst lovforslaget lidt bedre, ville det ikke have været nødvendigt at fremsætte den kritik.

Det ærede medlem hr. Alfred Jensen ville også, forstod jeg, gå imod lovforslaget, og i stedet ville han anbefale os at handle med Østeuropa og i det hele taget sprede vore markeder noget mere. Hvis det ærede medlem har nogen indflydelse i Østeuropa, vil jeg gerne bede om hans medvirken til, at vi kan få en større handel i stand med landene der; det er vi meget interesserede i, både indenfor landbruget, er jeg vis på, og indenfor regeringen. Men når vi som i fjor skal betale sådan noget som 50 pct. mere for korn købt østfra end for korn købt vestfra, er det ikke så let at få gennemført en handelsaftale østpå. Forøvrigt håber jeg, at der i nær fremtid kan komme forhandlinger i gang om

handel østpå, og vi har jo gang efter gang også i den senere tid truffet handelsaftaler med de østeuropæiske lande.

Overfor den anskuelse, at regeringen her næsten vil påtvinge befolkningen, landbruget, noget, vil jeg gerne sige, at forslaget er fremkommet på den måde, at jeg har fået et andragende, en anmodning, eller hvad man vil kalde det, om støtte til opførelse af et nyt fællesmejeri for Brørup, Maltbæk og Ladelund, og de skriver i en ny skrivelse, at som det fremgår af deres tidligere indsendte ansøgning kan sammenslutningen ikke endeligt vedtages, før det er klart og afgjort, at de kan få tilsagn om et favorabelt statslån. Oprindelsen til lovforslaget er altså et andragende indsendt fra tre mejerier i Ribe amt, støttet herinde i rigsdagen overfor mig af de lokale rigsdagsmænd. Dernæst blev sagen forelagt for fællesorganisationen af de danske mejeriforeninger, fordi det er en naturlig ting, at man, når man får en sådan anmodning, spørger den, hvad den mener, og fællesorganisationen udtaler, at den vil anse det for særdeles ønskeligt, at det her foreliggende projekt kommer til udførelse; det vil altså sige, at den anbefaler selv gennemførelsen af denne centralisation af mejerierne med statsstøtte.

Men den tilføjer yderligere, at fællesorganisationen ikke har kunnet beskæftige sig med denne sag uden at sætte den i relation til hele den øvrige for tiden foregående bevægelse for at gennemføre en vidtgående rationalisering af de danske mejeribrug, en bevægelse, som fællesorganisationen af al kraft støtter. Jeg tør ikke udtale mig om, hvorvidt den er klogere på dette, end det ærede medlem hr. Tholstrup er, men i alt fald har jeg indtil nu været af den opfattelse, at fællesorganisationens udtalelser og skøn — fællesorganisationen repræsenterer jo hele mejeribrugget — om rationaliseringens berettigelse eller manglende berettigelse var så værdifulde, at jeg ikke kunne feje dem til side; om det ærede medlem kan gøre det med nogen føje og vægt, tør jeg ikke sige.

Fællesorganisationen udtalte, at der er skabt en meget stor interesse og forståelse for rationaliseringen indenfor mejerikredse, og udtalte yderligere — med formandens tilføjelse vil jeg gerne citere et par ord —:

„En af de største vanskeligheder ved rationaliseringens gennemførelse er tilvejebringelsen af den nødvendige investeringskapital, og i denne henseende ville det være af den allerstørste betydning, hvis den af råstofudvalget i sin tid udkastede tanke kunne videreføres, således at der af staten